

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	18.09.2026
Revizyon No:	2
Sayfa:	6

Bölüm Adı	İlahiyat	Güncelleme Tarihi		27/12/2024	
Dersin Kodu	Dersin Adı	Dersin Türü	Yıl	Yarıyıl	AKTS
İLF209	İSLAM HUKUKU-II	Zorunlu	2025-2026	Güz	4
Dersin Seviyesi					
Lisans					
Haftalık Ders Saati (Kurumsal)		Haftalık Uygulama Saati		Haftalık Laboratuvar Sayısı	
2		0		0	
Öğrenim Türü					
Örgün					
Eğitim Dili					
Türkçe					
Dersin Amacı					
İslâm Aile Hukuku ile İslam Miras Hukukunun temel konuları hakkında bilgi birikimi sağlamak					
Dersin Ön Koşulu Olan Dersler					
Yok					
Dersin Ön Koşulu Olduğu Dersler					
Yok					
Dersin İçeriği					
Evlenmenin Önemi ve Dinî yönü, Nişanlanma ve sonuçları, Evlenmenin akdinin şartları ve engelleri, Evlenme akdinin hukuki sonuçları, Boşama çeşitleri; İslam Miras Hukukunun konusu, temel kavramları, temel ilkeler ve 40 hal.					
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar					
Yok					
Staj Durumu					
Yok					
Ders Kitabı / Malzemesi*					
1	Fıkıh I, Prof. Dr. Murteza Bedir, Prof. Dr. Abdüsselam Arı, Doç. Dr. Ahmet Hamdi Furat, Doç. Dr. Necmettin Kızılkaya, Doç. Dr. Abdullah Durmuş, Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Tırabzon (İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi).				
2	Hamza Aktan, <i>Mukayeseli İslam Miras Hukuku</i> (İzmir: Işık Akademi Yayınları, 2008).				
İlave Kaynak(lar)*					
1	Hayrettin Karaman, <i>Mukayeseli İslam Hukuku</i> (İstanbul: İz Yayıncılık 2014).				
2	Hamdi Döndüren, <i>Delilleriyle Aile İlmihali</i> (İstanbul: Erkam Yayınları, 2016).				
3	Ali Haydar Efendi, <i>Teshîlu'l-Ferâiz</i> (Konya: Tekin Kitabevi, 1984).				
Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri/Görevlileri					
Prof. Dr. Şevket Pekdemir					
Dr. Öğr. Üyesi Yasin Erden					
Ders Asistanı/Asistanları					
Arş. Gör. Sümeyye Aydın					

DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI**

ÖÇ-1	İslam Aile Hukukunun temel kavramlarını öğrenir
ÖÇ-2	İslam Aile Hukukunun temel özelliklerini kavrar
ÖÇ-3	İslam Aile Hukuku konularını ana hatlarıyla bilme imkanı elde eder
ÖÇ-4	İslam Miras Hukukunun temel kavramlarını öğrenir
ÖÇ-5	İslam Miras Hukukunun temel özelliklerini kavrar
ÖÇ-6	İslam Miras Hukukundaki 40 hali öğrenir

HAFTALIK DERS İÇERİKLERİ

Hafta	Konular	Hedefler	Yetkinlikler			Kaynaklar ***
			Bilgi	Beceri	Yetkinlik	

Ders İzlenice Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	18.09.2026
Revizyon No:	2
Sayfa:	6

1.	Nikahın manası ve meşruiyeti	İslam Evlilik Hukukunun mahiyetini ve temel özelliklerini ana hatlarıyla açıklar	x			➤ Bedir (ed.), 179-205.
		İslam Evlilik Hukukunun alt konularını ayırır		x		
		İslam Evlilik hükümlerini analiz eder			x	
2.	Nikahın şartları	Nikahın inikad, sıhhat ve lüzum şartlarını öğrenir	x			➤ Bedir (ed.), 179-205.
		Nikahın inikad, sıhhat ve lüzum şartları arasındaki farkı anlar		x		
		Nikahın inikad, sıhhat ve lüzum şartlarını değerlendirir			x	
3.	Nikahın hükmü, çeşitleri	Nikahın ile Nişanın İslam hukukundaki yeri ve bunlarla ilgili olarak Denklik ve Evliliğin mail sonuçlarını öğrenmek	x			➤ Bedir (ed.), 206-223.
		Nikah, Nişan, Denklik ve Evliliğin mali sonuçlarını mukayese eder		x		
		Nikah, Nişan, Denklik ve Evliliğin mali sonuçlarına dair değerlendirme yapar			x	
4.	Evlenme engelleri ve Nikahda denklik	Evlenme engelleri ile Nikahda denklik konusunu öğrenir	x			➤ Bedir (ed.), 224-230.
		Evlenme engelleri ile Nikahda denklik meseleleri arasında mezhepsel karşılaştırma yapar		x		
		Evlenme engelleri ile Nikahda denklik hükümlerini delilleri ile birlikte analiz eder			x	
5.	Evlilik akdinin sona ermesine dair giriş konuları	Fıkıhta talak, muhala’a kavramları ve bunların detaylı hükümlerini öğrenir	x			➤ Bedir (ed.), 231-247.
		Talak ve muhala’a meselelerini karşılaştırabilir		x		
		Talak ve muhala’a meseleleri üzerine analizler yapar			x	
6.	Tefrik, ilâ, lian, zıhar, hastalık ve bedensel kusur, kocanın gâip veya mefkud olması, kötü muamele ve geçimsizlik, kocanın nafakayı sağla(ya)maması	Tefrik, ilâ ve lian gibi evliliği sona erdirmeye özelliği olan meseleleri öğrenir	x			➤ Bedir (ed.), 248-255.
		Tefrik, ilâ ve lian gibi konulara dair hükümleri mukayese eder		x		
		Tefrik, ilâ ve lian ahkâmını mezhepler açısından değerlendirebilir			x	
7.	Ara Sınava Yönelik Konu Özetlemeleri					
8.	Ara Sınav Haftası Ara sınav; ilk 7 hafta işlenen konuları ve hedefleri kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme araçlarıyla gerçekleştirilecektir.					
	Ara sınav değerlendirilmesi	Sınav % 100	Ödev % -	Oranlar, ders sorumlusu öğretim elemanı tarafından belirlenerek yandaki tabloya işlenir.		
9.	Evlilik akdinin sona ermesinin hukuki sonuçlarından iddet, iddetin türleri ve iddet nafakası	Fıkıhta iddet ile ilgili hükümleri öğrenir	x			➤ Bedir (ed.), 256-266.
		İddet konusu etrafında ortaya konan meseleleri mukayese eder		x		
		İddet hükümlerini değerlendirebilir			x	
10.	Evlilik akdinin sona ermesinin hukuki sonuçlarından hadane ve emzirme	Fıkıhta hadane ve emzirmeye dair zikredilen hükümleri öğrenir	x			➤ Bedir (ed.), 267-271.
		Hadane ve emzirme ahkâmı arasında karşılaştırma yapar		x		
		Mezheplerin hadane ve emzirmeye dair hükümlerini değerlendirir			x	
11.	İslâm miras hukukunun esas kavramları	Muris, murisin ölümü, vâris ve mirasçılık sebeplerini öğrenir	x			➤ Aktan, 2008, 29-40.
		Muris, murisin ölümü, vâris ve mirasçılık hükümlerini mezhepler açısından karşılaştırır		x		
		Muris, murisin ölümü, vâris ve mirasçılık hükümlerine dair değerlendirme yapar			x	

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	18.09.2026
Revizyon No:	2
Sayfa:	6

		İslam Hukukunda mirasçılık için gerekli şartlar ile mirasçılık engellerine dair hükümleri öğrenir	x			
		Mirasçı olabilme şartları ile mirasçılık engelleri hakkındaki hükümlerine delillerini inceler		x		
		İslam Hukukunda mirasçılık için gerekli şartlar ile mirasçılık engellerine dair hükümleri analiz eder			x	
12.	Mirasçılık için gerekli şartlar, mirasçılık Hukukunda zikredilen engelleri	İslam Miras Hukukunda zikredilen koca, karı, baba, anne, kız ve oğul kızının alacakları payları öğrenir	x			➤ Aktan, 2008, 44-61.
13.	İslam Miras Hukukunda zikredilen koca, karı, baba, anne, kız ve oğul kızının 40 haldeki durumu	İslam Miras Hukukunda zikredilen koca, karı, baba, anne, kız ve oğul kızının 40 haldeki konumunu karşılaştırır		x		➤ Aktan, 2008, 86-132.
		İslam Miras Hukukunda zikredilen koca, karı, baba, anne, kız ve oğul kızının paylarını tablolar halinde açıklar			x	
	İslam Miras Hukukunda zikredilen oğul kız kardeş, baba bir kız kardeş, ana bir kardeşler, dede ve nenenin paylarını öğrenir	İslam Miras Hukukunda zikredilen oğul kız kardeş, baba bir kız kardeş, ana bir kardeşler, dede ve nenenin paylarını öğrenir	x			
14.	İslam Miras Hukukunda zikredilen oğul kız kardeş, baba bir kız kardeş, ana bir kardeşler, dede ve nenenin 40 haldeki durumu	İslam Miras Hukukunda zikredilen oğul kız kardeş, baba bir kız kardeş, ana bir kardeşler, dede ve nenenin 40 haldeki konumunu karşılaştırır		x		➤ Aktan, 2008, 133-172.
		İslam Miras Hukukunda zikredilen oğul kız kardeş, baba bir kız kardeş, ana bir kardeşler, dede ve nenenin paylarını tablolar halinde açıklar			x	
15.	Final Sınavına Yönelik Konu Özetlemeleri					
	Yarıyıl Sonu Sınavı Haftası Yarıyıl sonu sınavı; ilk 7 hafta işlenen konuların %25'ini, ara sınav sonrası işlenen konuların %75'ini kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme aracıyla gerçekleştirilecektir.					
	Öğrenci Sorumlulukları: - Her konu ile ilgili ilave kaynaklarda yer alan yayınların bireysel olarak araştırılması. - Öğrencilerin aktif katılım sağlamaları için ilgili haftanın konusuna ilişkin kaynakları okuması. - Derse devama ilişkin sınırın aşılmaması. - Dersin hedeflerinin gerçekleşme düzeyine ilişkin ders sorumlusu öğretim elemanına geri bildirimlerde bulunması.					

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	18.09.2026
Revizyon No:	2
Sayfa:	6

Ders Değerlendirme

Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri	Adet	Değer
Ara Sınav	1	100
Toplam		100
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri	Adet	Değer
Final Sınavı	1	100
Toplam		100
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri		%40
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri		%60
Toplam		%100

Ders İş Yüğü

Etkinlikler	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ara Sınav	1	1	1
Final Sınavı	1	1	1
Derse Katılım	18	2	36
Bireysel Çalışma	18	2	36
Ara Sınav İçin Bireysel Çalışma	1	8	8
Final Sınavı İçin Bireysel Çalışma	1	10	10
Toplam İş Yüğü (Saat)			100
AKTS (Toplam İş Yüğü/30)			100/30=3,06

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	18.09.2026
Revizyon No:	2
Sayfa:	6

Program Çıktıları (PÇ) ile İslam Hukuku I Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Program Çıktıları	ÖÇ 1	ÖÇ 2	ÖÇ 3	ÖÇ 4	ÖÇ 5	ÖÇ 6	ÖÇ 7
PÇ1) Kur'an'ı ve ilgili konuları bilir, anlar ve yorumlar.		2			3		
PÇ2) Hadis ve ilgili konularını bilir anlar ve yorumlar.		3			4		
PÇ 3) Hz. Peygamberin hayatıyla ilgili konuları bilir, anlar ve yorumlar.							
PÇ 4) Temel İslami İlimlerle ilgili konular ve bilgileri anlar, değerlendirir ve yorumlar.	3	1	4	3			
PÇ 5) Türk ve İslam tarihi, sanatları ile ilgili konular ve bilgileri anlar, değerlendirir ve yorumlar.	4	4	4	3	2		
PÇ 6) Felsefe ve din bilimleri konularıyla ilgili bilgileri değerlendirme ve yorumlayabilme yeteneğine sahip olur.							
PÇ 7) İlahiyat alanında toplumun ihtiyaç duyduğu konularda bilimsel, sosyal ve kültürel ulusal/uluslararası faaliyetlere katılır ve ilgili konularda elde ettiği bilgileri kullanma, geliştirme ve aktarma becerisini kazanır.							
PÇ 8) İlahiyat alanındaki verileri toplama, proje üretme, strateji geliştirme, etkinlik planlama, gerçekleştirme ve topluma sunma becerisine sahip olur.							
PÇ 9) Sistematik, tutarlı, eleştirel ve yaratıcı düşünme yetenek ve kapasitesini geliştirir. Disiplinler arası bakış açısı ile değerlendirme yapabilir.	2						
PÇ 10) Türkçeyi güzel ve doğru kullanır ve konuşur. Hitabet sanatının inceliklerini bilir ve uygular.							
PÇ11) Alanında kendisini daha iyi geliştirmeye yardımcı olacak bilgisayar, internet gibi bilgi teknolojilerini kullanma becerisine sahip olur.	1	2			1		
PÇ 12) Formasyonunun gerektirdiği kurumlara ve faaliyetlere iştirak ve intibak eder. Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası dini, kültürel ve sosyal politikalarının geliştirilmesinde aktif rol üstlenebilir.							
PÇ 13) Bilgi birikimini uygulama ve eğitim-öğretim alanına taşıyabilir ve farklı ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri kullanabilir.					2		
PÇ 14) Yaşayan dünya dinleri ve dinî akım mensuplarıyla iletişim kurup, aracı roller üstlenip, bir arada yaşamaya yönelik ortak projeler üretebilir.							
PÇ 15) Yaşam boyu öğrenme, öğretme ve kendini geliştirme alışkanlığı kazanır.							
PÇ 16) Mesleki dil ve terminolojiye hâkim olur. Arapça, Osmanlıca ve Batı dillerinde yazılmış kaynakları ve metinleri okuyup değerlendirebilir. Yerli ve yabancı meslektaşlarıyla bilimsel ve kültürel iletişim kurabilir.							
PÇ 17) Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel, kültürel, dinî değerler ve mesleki etik ilkelere uygun davranır Bilgisiyle örtüşen davranışlar sergileyerek topluma örnek olma şuuruyla hareket eden iyi bir insan ve vatandaş olur. Beşeri münasebetlerinde ve iletişiminde gerekli özelliklere sahip olur ve sosyal ilişkileri olumlu düzeyde yürütebilir.							
PÇ 18) Dinî konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirme, sorunlara yazılı ve sözlü olarak çözüm önerileri sunma becerisi kazanır.							
PÇ 19) Dinî konularda uzman kişilerle bilgi alışverişinde bulunma ve tartışma becerisine sahip olur.			3				
PÇ 20) İlahiyat alanındaki sorunları dinî temel kaynaklardan hareketle tanımlar ve gerektiğinde bireysel ve ekip halinde çalışarak çağdaş sorunlara bilimsel ve objektif alternatif çözümler üretebilir.			3				

Programa Özgü Ölçütler (PÖÖ) ile İslam Hukuku I Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Programa Özgü Ölçütler	ÖÇ 1	ÖÇ 2	ÖÇ 3	ÖÇ 4	ÖÇ 5	ÖÇ 6	ÖÇ 7
PÖÖ 1 Doktriner açıdan İslam hukuku ile diğer hukuk sistemleri arasında karşılaştırma yapar		4					
PÖÖ 2 Evlenme ve boşanma hususunda İslam'ın gözettiği hassasiyeti kavrar Toplumda karşılaşılan aile ilgili sorunların çözümüne katkıda bulunur.	3						
PÖÖ 3 İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme							

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	18.09.2026
Revizyon No:	2
Sayfa:	6

PÖÖ 4 Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma	4	4	4	4	4		
PÖÖ 5 Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma							
PÖÖ 6 Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 7 Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 8 Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 9 Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma							
PÖÖ 10 Evlenme ve boşanma hususunda İslam'ın gözettiği hassasiyeti kavrar. Nikah akdinin kuruluşu ve şartlarını kavrar. İslam'ın aileye bakışını kavrar.	1	1	3	3	3		
PÖÖ 11 Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 12 Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma	4	4	2	2	1		
PÖÖ 13 Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 14 İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma							